

Praha 19. listopadu 1948

Drahá Viluško,

nezlob se na mne, prosím, že se vůbec neozývám; skutečně jen velice těžko se odhodlávám Ti něco napsat. Nemám, co bych Ti pěkného řekl – a ošklivé věci mi nějak nechťejí z pera.

Mám totiž stále a stále neobyčejné těžkosti doma; víš, řeknu Ti rovnou, že to je někdy téměř k nevydržení. Když jsme spolu tenkrát na zahradě mluvili, říkalas mi, abych se snažil tatku i mamku pochopit, a tvrdilas, že mě mají hrozně rádi, že mají jenom mne – víš, já o tom čím dál víc pochybuji. Ještě snad trochu (trochu!) to platí o tatkově, ale rozhodně ne o mamce. Víš, nebudu Ti to vše líčit – musila bys být při tom, jak do mne oba stále rýpou, a zvláště mamka jak je někdy až neurvalá až sprostá. Snad to pochopíš, když Ti z nejhlubšího přesvědčení řeknu, že čekám na léto jako na vysvobození – až se s Táňou vezmeme. To víš, mám různé těžkosti na fakultě: každý den se může stát, že mne vyhodí, mám tam stále spory s marxisty i s tzv. pozitivisty, protože stojím na stanovisku Masarykově a Rádlově, a já nemohu jinak, musím hájit pravdu a své přesvědčení – a teď si představ, že ve všech svízelných nemám doma oporu a pomoc, nýbrž jen narážky, zlost, předhazování a hrubost. Domov bývá všem slušným lidem útočištěm, kde se jim od nejbližších dostane podpory a kde načerpají nových sil – mně krade tzv. „domov“ každou chvilku klidu a vyčerpává mne nervově víc než celá dnešní politická a světová krize. Snad Ty to pochopíš: nemohu prostě žít dále v takovém rozvratu. A není to normální odchod: rodiče se chovají tak, že nevyhnutelně dochází k těžké roztržce. Řekli mi, že vezmu-li si Táňu, že se mne zřeknou, že od nich nemám víc čekat, vezmou si prý k sobě nějaké cizí děcko. Já jistě nečekám na majetek, o kterém stále říkali, že je pro mne; ale uvaž: nedají mi ani to pianino, které mi (jistě se pamatuješ) koupila babička proto, že jsem v sekundě měl samé jedničky na vysvědčení! A vůbec už se nedá hovořit o nabytku z pokojíčka, který mi také za své peníze koupila babička (to snad se také pamatuješ). Ale nejde mi ani tolik o ten nábytek (ještě ani nevím, bude-li kam jej dát); ale velice rád si zahraji na piano, i když neumím příliš dobře hrát. Osvěží mne to, oddechnu si a pak jdu znovu ke studiu. Tak tedy toto pianino mi nedají, jako by bylo jejich a jako by oni uměli hrát! Chápeš to? To přece není vůbec žádná láska, to je schválnost a zlost a zloba. A kdyby viděla, co věci se navymýšlejí, aby se sami ospravedlnili! Matka se specializuje na pomluvy o Táně; je to hnusné. Ale snad rozumíš: kdyby oni byli tak hodní, jak každému o sobě vypravují (ovšem vždycky šikovně a nenápadně), tak bych jistě z domova neutíkal. A kdybych já byl takový mizera, za jakého mne každému prohlašují, tak by mne nedrželi a byli by ještě rádi, že budou mít ode mne pokoj.

Viluško, nezlob se na mne, že jsem Ti to takhle napsal; už přestanu. Pochop jenom, že se mi skutečně nechce o takových věcech mluvit ani psát – a proto se na mne celá řada lidí dívá teď svrchu. Nemám chuť vyvracet všechno, co o mně naši (hlavně mamka) roztrousí. Ale byl bych rád, kdybys Ty se na to dívala trochu jinak; a proto Ti to píšu. –

Litoval jsem, že nepřijedeš do Prahy, ale teď jsem hrozně rád, že se ta operace tolik povedla; přál bych Ti, Viluško, aby Tě to už nadobro uzdravilo, abys měla pokoj.

Už před časem tu byl Šaršoun (myslím, že se tak jmenuje váš truhlář) a přivezl s sebou to Jeníkovo pravítko, totiž trojúhelníček. Tak jej posílám s sebou. – Od té doby mi však Šaršoun znovu psal, že nábytek nemůže udělat, že musí dělat jiné věci, jak má nařízeno. Tak se ještě pokusím ho přemluvit, aby udělal alespoň kus té knihovny, když už nic jiného.

Sháním teď především dvě věci: nějaké výnosné zaměstnání, které mi neubere moc času a pak hlavně byt. Teď jsem si trochu pomohl k penězům, dávám řadu kondic a dvakrát týdně chodím psát matriky. Kromě toho jsem začal překládat z angličtiny a docela mi to jde. Vydělá se tím spousta peněz. Tak asi tohle učiním prozatím pramenem své obživy, protože v dohledné době vůbec není naděje na universitní dráhu.

Viluško, budu už končit (to víš, já dlouho nepíšu, a pak když se do toho pustím, nevím, kdy skončit) a chci Tě nakonec o něco poprosit: pozdravuj Jeníka, tetičku i strýčka ode mne moc pěkně, ale dopis jim nedávej číst, ano? Raději ať o tom nevědí, jak jsou naši zlí; já to píšu jen Tobě, protože tomu budeš spíš rozumět – a já už to někomu říci musel. Kdybys věděla anebo měla jen nějaký nápad, co bych měl dělat, tak mi to, prosím Tě, napiš. Já se zatím snažím být co nejslušnější, ale někdy to je na mne moc. Každou chvíli musím odejít, protože bych vybouchl, a jednou jsem se téměř zhroutil, brečel jsem skoro půl dne. Nevím si někdy rady. –

Tak, měj se hezky a všechny pozdravuj –

Tvůj Láďa

P. S.: Kdyby Jeník věděl o někom, kdo by prodal zachovalý psací <stroj>, tak ať mi napíše. Budu stroj potřebovat a otec mi svůj nedá. Prozatím to ovšem nespěchá.